

Človeška dobrota – odsev Božje dobrote

Človeška dobrota – odsev Božje dobrote

Vzradostilo me je povabilo revije Communio k razmisleku o tem, kaj je v življenju brata Rogerja, ustanovitelja naše skupnosti, pomenila dobrota in kaj pomeni v našem življenju v skupnosti taizéjskih bratov. Gre za stvarnost, ki nam je zelo pri srcu.

Bolj ko se je staral, bolj je beseda dobrota za brata Rogerja postajala pomembna. Ko me je že dolgo let nazaj prosil, naj se pripravim, da za njim prevzamem odgovornost za skupnost, mi nikdar ni dal navodil, nikdar mi ni konkretno pojasnil, kako naj to nalogo izpolnjujem. Pustil mi je preprosto teh nekaj misli: "Priorju in njegovim sobratom so razločevanje, čut usmiljenja in neizčrpna dobrota srca neprecenljivi darovi." Nato je še dodal: "Srečna je tista skupnost, ki postane brezno dobrotnosti. Presevanje Kristusa skozi njo je neprimerljivo."¹

To se je trudil tudi sam živeti. Navajal je svetega Bazilija, za katerega je bila človeška dobrota odsev Boga. V očeh tega misleca iz 4. stoletja je bila dobrota samega Boga v človeku². Ob tem zelo rad izgovorim naslednjo molitev: "Naj me vodi tvoj dih dobrote."³ Napredujemo lahko šele, ko napeto sledimo temu dihu.

Bog lahko le ljubi

Kristus je znamenje Božjega sočutja do vsakega človeškega bitja. Podoba Boga kot strogega sodnika, ki kaznuje, je v zavesti mnogih ljudi naredila veliko škode. Brat Roger je zavzel popolnoma nasprotno držo in trdil, da Bog

lahko le ljubi. To je govoril vse bolj jasno, nekako brez zaščite, brez dodajanja če-jev ali svaril. Bog ljubi brezpogojno. Bistveno je bilo na to spomniti mlado generacijo, ki ji svari-la preprečujejo pot do odkritja Boga ljubezni. Da bi danes krščansko vero mogli prenesti kar največjemu številu ljudi, je vitalnega pomena prenesti osrednji del evangelija: veličina Boga, njegova vsemogočnost se razkriva kot ljubezen, kot neskočna zmožnost, da se popolnoma približa človeštvu.

Nekega dne nas je nekaj bratov obiskalo pravoslavnega teologa Oliviera Clémenta. Dejal nam je, da je Rogerjevo poudarjanje Božje ljubezni po njegovem mnenju naredilo konec dolgemu obdobju, v katerem je znotraj različnih krščanskih veroizpovedi vladal strah pred Bogom, ki kaznuje.

Brat Roger si je drznil tako močno izraziti brezpogojno Božjo ljubezen, ker se je opiral na mislece pred njim, ki so bili enakega prepričanja. Ne bom pozabil sreče, ki ga je presijala, ko je našel besedilo Izaka iz Niniv iz 7. stoletja: "Edino, kar Bog lahko stori je, da podari svojo ljubezen"⁴. Želel je, da bi iz tega besedila kar najhitreje naredili taizéjski spev.

Skozi cerkveno zgodovino so bili verniki prepričani v neskončno Božjo ljubezen in razumeli so, da je človeška dobrota njen odsev. Na podlagi evangelijev, Janezovih in Pavlovih pisem najdemo čudovite odlomke, v pismu Diognetu⁵ svetega Ireneja, v besedilih svetega Bazilija, svetega Izaka iz Niniv, svetega Franciška Saleškega in bližje nam, pri pisatelju, kot je Dostojevski, ali teologu, kot

je Karl Barth, ki je ponovno odkril krščanski univerzalizem nekaterih cerkvenih očetov. Ampak vedno znova je vzniknil strah pred Bogom, ki je uspel zakriti moč teh pričevanj.

V svoji mladosti je brat Roger poznal kristjane, ki so verjeli, da evangelij kristjanom na strog način nalaga bremena. Zato mu je v določenem obdobju vera postala nekaj težkega in v njem se je porodil dvom. Zaupati v Boga je bilo zanj večna bitka, vendar je njegova mati vedno ostajala zgled. Rada je govorila, da ji zadostujejo besede svetega Janeza "Bog je ljubezen"⁶. Ta stavek je bil z velikimi črkami napisan na zidu protestantske cerkve v vasi, kjer se je brat Roger rodil. Mati je iz njih potegnila sklep in za svojo družino je postala pričevalka srčne dobrote. Že od malega se je naučila dobrohotnosti. V družini, iz katere je izhajala, so podobo drugih neradi kvarili s sodbami. Svojih otrok ni nikoli kregala in jim je popolnoma zaupala. Želela jim je podati prepričanje: "Lahko zupaš vase".

Brat Roger je bil zelo občutljiv na izbor svetopisemskih beril za našo skupno molitev. Nenehno se je spraševal: "Ali mladi, ki prihajajo, razumejo ta berila? že v daljnih letih, ko je skupnost molila v majhni romanski cerkvi v vasi in je sprejela le malo obiskovalcev, je nagovarjal brate, naj bodo pozorni: "Kaj če kdo - pa naj bo samo eden - slučajno vstopi v cerkev? Ali ga ne bo poslušanje nedostopnih besedil zbegalo?" S to skrbjo v srcu je zahteval, naj izbiramo samo besedila, ki omogočajo neposredni dostop do bistva evangelijskega sporočila, ki nemudoma odpirajo pot upanju in Božji ljubezni, pa čeprav je bilo zato potrebno v manjših študijskih skupinah premisliti težavnejša, bolj nedostopna besedila.

Imel je izreden dar predajanja Božje ljubezni drugim v spodbudo. Kolikim ljudem je prenesel naslednje prepričanje: Bog te ima rad takšnega, kot si, in vedno si mu čisto blizu.

Seveda pa ta drža brata Rogerja ni pomenila lahke poti, ki bi težila k poenostavljanju. Pri njem ni šlo nikdar za to, da bi ustvaril podobo Boga po naših merilih, podobo Boga, ki bi služila naši blaginji in mirnosti. Bil je na nasprotnem polu, preveč občutljiv za krivice, za zlo in trpljenje nedolžnih, da bi odpiral pot lahkotnosti. Vse življenje se je trudil biti s trpečimi. In z vsem bitjem je želel tvegati in izreči svoje upanje: da bo Božja dobrota imela v življenju slehernega človeka zadnjo besedo.

Spominjam se velikonočnih praznikov leta 1973. Bil sem še čisto mlad, ko sem z družbo prišel v Taizé in bil v množici vseh, ki so se zbrali, da bi praznovali Vstajenje. Lahko sem priča, da so se mnogih dotaknile besede brata Rogerja, ko je razlagal Pavlovo pismo Rimljanom: "Kdo nas bo obsodil, če vstali Kristus posreduje za nas?" Med drugim je dejal: "V vsakem človeku so zbrane vse človeške težnje, najboljše in najslabše ... Vse čustvene težnje, ljubezen in sovraštvo, vse v enem samem bitju ... Če se svojim notranjim nasprotovanjem navkljub vsako jutro ponovno odpravimo na pot proti Kristusu, vzrok za to ni, da bi dosegli nekakšno normalnost, temveč je naš končni cilj živeti nekaj nepričakovanega: pustiti, da postanemo podobni Jezusovi podobi. Kdo bi nas lahko obsodil? Jezus v nas moli in nam ponuja odrešenjskost odpuščanja."⁷

S takšnimi besedami je brat Roger hotel vzpodbuditi poslušalce, naj pozornost s svojega življenja preusmerijo na Kristusa.

Tvegati dobroto

Da bi bila vera v Božjo dobroto prepričljiva, mora dobiti obliko, se utelesiti v preprostem življenju vzajemne delitve in za-stonjskosti, kjer je odpuščanje v središču odnosov. Odkrivanje Božje dobrote postane klic za prebujanje dobrote v našem lastnem življenju.

Poslušati evangelijski klic k dobroti ni enako temu, da si nekdo postavi visoko moralni cilj in ga nato skuša doseči. Božja beseda je živa: če pustimo, da klic pade v naša ušesa, bo to v naših srcih sprožilo spremembo, klic nas bo pritegnil in naša volja mu bo rada sledila. Od znotraj nas bo silila, da na klic odgovorimo in nazadnje z apostolom Pavlom rečemo: "živim pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus."⁸

Ne gre toliko za popolno razumevanje Božje besede, temveč za to, da nemudoma udejanjimo tisto, kar smo razumeli.

Brat Roger je sam doživel to izkušnjo. Ko je bil še mlad, so ga zadele besede preroka Miheja: "Kar Gospod hoče od tebe, ni nič drugega, kakor da ravnáš pravično, da ljubiš dobrohotnost in ponižno hodiš s svojim Bogom."⁹ Razumel je, da Božja dobrota poziva našo dobroto. Hkrati pa je doumel, da naša dobrota ne izvira iz nas. Je samo odsev Božje dobrote. Naša dobrota je vselej pomanjkljiva in kaže na absolutno, na večjo dobroto. Njeno bistvo je v tem, da je znak Božje dobrote, pričevanje troedinega Boga.

V najstniških letih je brat Roger doživel več preizkušenj, predvsem hudo bolezen, pljučno tuberkulozo, ki se je v tistem času pogosto končala s smrtjo. Zaradi bolezni je zelo težko študiral. Med okrevanjem je med dolgimi samotnimi sprehodi v njem zorel poklic. Vedno znova je v njegovem srcu deloval klic k dobroti. Zapisal je: "V letih bolezni mi je bilo dano spoznati, da vir sreče niso ne ugledni darovi ne materialna lagodnost, ampak ponižna podaritev samega sebe, zato da bi v dobroti srca razumel druge."¹⁰

V teh besedah leži izvir življenjske sile, s katero je ustanovil našo skupnost. Odkril je, da bi življenje v skupnosti lahko izžarevalo Božjo dobroto. Svoje razmišljanje je nadaljeval z naslednjimi besedami: "Od tedaj naprej me slutnja, da bi bila skupnost lahko znamenje, da je Bog ljubezen, ni več zapustila.

Polagoma se je v meni utrdilo prepričanje, da je potrebno ustvariti skupnost ljudi, ki bi bili pripravljeni dati svoje življenje, ki iščejo sami sebe in si želijo nenehne sprave s samimi seboj. Skupnost, kjer bosta v središču vsega dobrota srca in preprostost."¹¹

To prepričanje je bilo tako močno, da je v njegovih očeh skupnost lahko vsebovala le najosnovnejše, da bi tako lahko na prvo mesto postavila pozornost in bratsko ljubezen.

Dobrota in preprostost

Brat Roger je bil vselej pozoren, da sta bili dve evangelijski vrednoti, dobrota in preprostost, v središču življenja skupnosti. Če ti dve vrednoti povežemo, se okrog njiju ustvari upanje. To sami ugotavljamo, ko na našem hribu sprejemamo na tisoče mladih in ko gremo na različne celine delit naše življenje z revnimi. Dobrota, povezana s preprostostjo srca nas pripravi, da postanemo pozorni na obubožane, na trpeče, na stisko otrok.

Gostoljubje prebujajo dobroto srca. Ko se ob koncu leta pripravljamo na vsakoletno evropsko srečanje mladih v večjem mestu, na tisoče družin povabimo, naj v svojo hišo sprejmejo več mladih, ki jih ne poznajo in katerih jezika morda sploh ne govorijo. Takrat se zavemo, kako malo je potrebno, da bi prebudili dobroto, ki je prisotna v srcih tolikih žena in mož.

Medtem ko strogost za vero pogosto predstavlja oviro, ji dobrota odpira vrata. Dobrota preseneča in včasih izzove celo občudovanje. Nasproti težavnostim življenja, trpljenju nedolžnih, krivicam, revščini in težavam družbene blaginje, ki v sebi skriva toliko materialne in duhovne bede, se postavi novo obzorje. Podobna izkušnja vrača pogum, da tudi sami delujemo dobro. Dobrota sproži ali ojača odločitev zaupati v Boga.

Večkrat sem imel priložnost govoriti z Genovefo, zadnjo od sedmih sester brata Rogerja, ki je pred nedavnim umrla, stara 95 let.

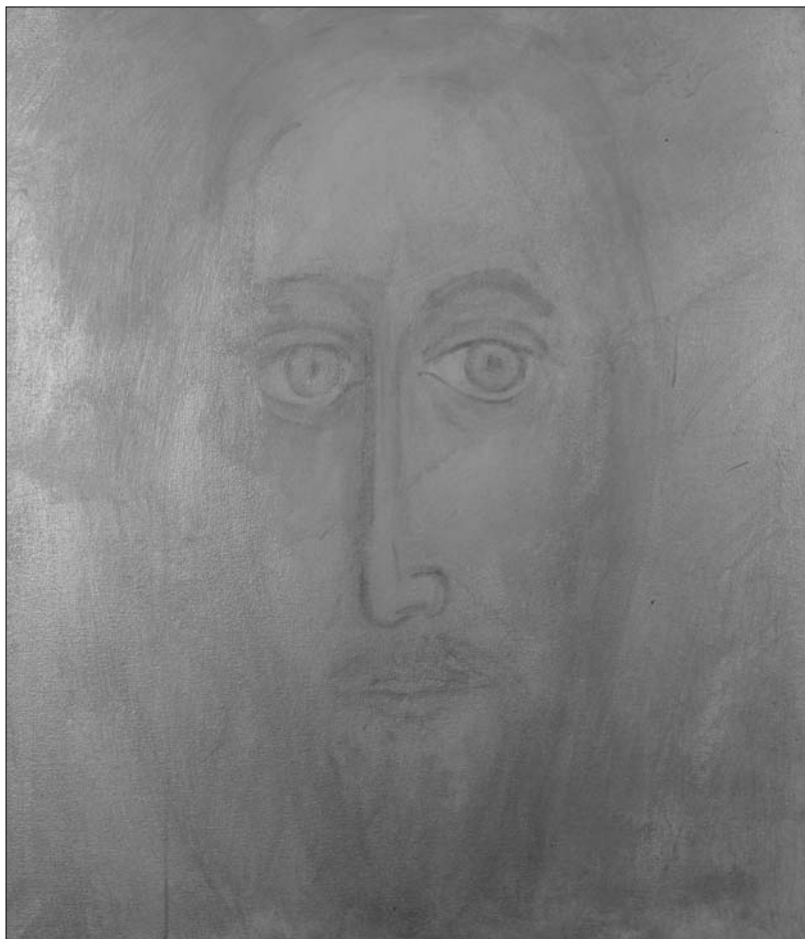
Podobnost z bratom Rogerom je bila osupljiva: izogibanje vsaki trdi besedi, vsaki dokončni sodbi. To izvira globoko iz njihove družine, iz matere, o kateri sem govoril. Seveda ima takšen značaj tudi svojo drugo plat medalje, a pomembno je, da je brat Roger ta dar znal uporabiti za služenje Evangeliju. Ostali bratje dobro vemo, da ga je to včasih pripeljalo do roba, do skrajnih meja, ki jih človek še lahko prenese.

Dobrota in zastonjskost

Če je preprostost en izraz dobrote, lahko rečemo, da je zastonjskost njen drugi izraz.

Bog se nikdar ne vsiljuje, v njem ni nasilja.¹² Želel je, da bi človek ljubil svobodno in zastonjsko. V medčloveških odnosih prav ta zastonjskost igra bistveno vlogo, ko drug drugemu pušča njegovo svobodo. Pri tem nika- kor ne gre za pasivnost, temveč za prepušča- nje mesta Svetemu Duhu, da on lahko deluje v drugem.

Zastonjskost pomeni biti brez osebnih interesov. Brat Roger nas je pogosto opominjal, da mi bratje nismo duhovni vodje, temveč ljudje posluha. Če po njegovi smrti toliko mladih še vedno prihaja v Taizé, po- meni, da so razumeli njegovo pričevanje: po-

Jošt Snoj: Obličje, 2008

dobno kot Janez Krstnik brat Roger ni prišel kazati nase, ampak na Kristusa, na Božjo prisotnost.

Mladi, ki pridejo v Taizé, vedo, da želi naša skupnost najprej ponuditi prostor za iskanje Boga. Veliko jih je že reklo: "Sem pridemo domov, tukaj se počutimo kot doma." Morda je to zato, ker smo jih želeli sprejeti brez kakršnegakoli interesa.

Bistveno je, da se mladi počutijo svobodni, da se ne čutijo priklenjeni ne v pastoralnem ne v čustvenem smislu. Seveda iščejo tudi prijateljstvo in to jim nudimo po svojih najboljših močeh. Za nas to zahteva razločevanje, da bi znali pustiti dovolj prostora za približevanje Bogu.

V enakem duhu zastonjskosti okrog naše skupnosti z mladimi nikdar nismo hoteli ustvariti gibanja. Med svojim obiskom v Taizéju 5. oktobra 1986 je papež Janez Pavel II. mladim to pojasnil na za nas zelo ganljiv način: " (...) Mimo Taizéja gremo kakor mimo izvira. Popotnik se ustavi, se odžeja in nadaljuje svojo pot. Taizéjski bratje vas nočejo zadrževati. V molitvi in v tišini vam želijo omogočiti, da bi pili živo vodo, ki jo je obljubil Kristus, da bi spoznali njegovo veselje, razložili njegovo navzočnost, odgovorili na njegov klic in nato pričevanje njegove ljubezni ponesli s seboj in služili bratom v svojih župnijah,olah, univerzah, na vaših delovnih mestih."

Spet enako zastonjskost živijo naši bratje, ki leta in leta delijo življenje z najrevnejšimi v zapuščenih četrtih Afrike, Azije in Latinške Amerike. Tja se odpravljajo brez predhodnega načrta, zgolj z namenom biti preproste priče Božje ljubezni do slehernika, v prvi vrsti do zapuščenih. S svojo navzočnostjo želijo pokazati, da so prepadi med različnimi kulturami premostljivi. Zadržanje, ki na prvo mesto ne postavlja uspešnosti nekega projekta, osvobaja in dopušča popolnoma zastonjsko navzočnost dobrote. Takrat se rodijo

konkretne pobude, na katere prej morda sploh nismo pomislili.

Nekaj potrditev

Potem ko sem pokazal pot, po kateri želimo napredovati, naj omenim nekaj potrditev, ki so nam bile na tej poti v oporo.

Papež Janez Dobri

Brat Roger je pogosto govoril o tem, kakšen vtis je nanj naredil papež Janez XXIII. Verjetno gre za osebo, ki jo je na zemlji najbolj častil. Zakaj? Prav zato, ker je iz njega žarelo Božje usmiljenje. Dobrota njegovega srca je njegov pogled usmerjala najprej v dobro v sočloveku. "Janez XXIII. je zaupal osebi, ki mu je bila nasproti. V svojem sogovorniku je videl Božjo dobroto, v njem razločeval najboljše, vso čistost njegovih namenov. Drugega lahko vidimo takšnega, kot je, samo skozi sočutje. Nase in na druge je gledal s pogledom miru, ki ga je črpal iz občestva z Bogom. Pogled ljubezni v vsakomur razločuje globoko lepoto človeške duše."¹³

Janez XXIII. je dobroti dodelil častno mesto in pri tem je šlo za zavestno odločitev, ki so jo včasih imeli za naivnost in zato je zelo trpel. Dobrota še zdaleč ni slepa. Pomeni razločevanje in tudi notranji boj. Povezana je z možnostjo priznavanja vsega negativnega, senčne plati drugega in samega sebe ter situacij, ki nas obdajajo.

Ali se kristjani niso prepogosto vdajali pesimističnemu pogledu na človeka? Brat Roger je skupaj z Janezom XXIII. delil pozitiven pogled na človeka. Oba nas s svojim zgledom vabita, naj spreobrnemo svoj pogled nase in na druge: "Bog nas na pot pošilja z iskro dobrote v naših dušah, ki samo čaka, da se razplamti."¹⁴

Brat Roger je rad citiral pesnico Marie Noél, ki se izrazi v podobnem tonu: "Najboljše duše, tiste, ki nas najbolj napolnijo, so narejene iz nekaj velikih dobrot in tisoč majhnih bed,

iz katerih se njihova dobrot hrani. Kot pšenica, ki klije iz zemeljske gnilobe.”¹⁵

Dobroto ohraniti vedno živo v srcu življenja skupnosti je bilo za brata Rogerja neprecenljiva vrednota: “Verjetno je to najbolj čist odsev lepote neke skupnosti.”¹⁶

Kar velja za majhno skupnost, velja tudi za skupnost vseh skupnosti, ki ji pravimo Cerkev. Lahko bi jo opisali kot kraj, kjer je vsak pozoren na to, da bi drugim pokazal dobroto srca in sočutje. Za brata Rogera je bila beseda “občestvo” eno najlepših imen za Cerkev. V njej ne bi smelo biti prostora za medsebojno obsojanje: “Ko Cerkev neutrudno posluša, zdravi in pomirja, postaja to, kar je v njej najsvetlejšega, občestvo ljubezni, sočutja, utehe, čist odsev vstalega Kristusa. Nikdar oddaljena, nikdar v defenzivi, osvobojena strogosti lahko izžareva ponižno zaupanje vere vse do globine naših src.”¹⁷

Ruska duša

Brat Roger je v srcu hranil posebno mesto za Rusko pravoslavno cerkev. Zaradi vseh preizkušenj, ki jih je prestala, je imel do nje neizmerno spoštovanje. “Skozi vse preizkušnje so pravoslavni kristjani znali ljubiti in odpustiti. Srčna dobrot je za mnoge izmed njih življenjska resničnost.”¹⁸ Ko sem se pred leti sam vračal z obiska Ruske pravoslavne cerkve, sem se spraševal, ali je morda njihova zmožnost dobrote in odpuščanja tista, ki v družbi, izdelani od hudih napetosti, preprečuje izbruhe.

Že Dostojevski je vedel, da se poti sprave odprejo, ko se zavemo bogastva dobrote, ki je zakopano v nas in v drugih. Zapisal je: “Če bi vsak izmed nas odkril, koliko se v njem samem skriva iskrenosti, zvestobe, iskrene radosti srca, čistosti, plemenitih čustev ..., bi lahko v trenutku osrečil ves svet.”¹⁹

Članek o svetem Serafimu iz Sarova, ki ga je oče Bulgakov napisal leta 1933 ob stoletnici njegove smrti, nam pomaga bolje raz-

zumeti ta vidik ruske duše. Kaže na to, da če težki dogodki v Rusiji navidezno potrjujejo pesimistični pogled na človeka, zaradi Serafimovega spomina lahko verjamemo v temeljno dobroto vsakega človeškega bitja. Nasproti skeptični resigniranosti tistih, ki pravijo: “Človek človeku volk”, se postavlja svetnikov pogled: “Človek je za bližnjega vir veselja.” Serafim je vsakega romarja, ki je prišel k njemu, pozdravil z besedami: “Moje veselje!” Zanj je bilo vsako srečanje odmev Obiskanja, ko se je Elizabeta tako neizmerno razveselila Marije. Potem, ko je izrazil svojo srečo ob sprejemu od Boga ljubljene osebe, je Serafim dodal: “Kristus je vstal.” Kajti svetloba vstalega Kristusa razkriva, kakšnega preobila dobrote je človek zmožen.

Edmond Michelet

Že dolgo sem vedel, da je minister Edmond Michelet rad prihajal v Taizé in da je bil z bratom Rogerjem tesno povezan. Ko sem nedavno bral njegovo knjigo *Rue de la Liberté*, v kateri Michelet pripoveduje o svoji izkušnji v Dachau, sem bolj razumel zakaj.

Ali je bilo sredi 20. stoletja še mogoče trditi, da je človek dober, da je dobroto v človeka postavil Bog, ki je dober? Michelet je bil eden tistih, ki so to lahko trdili. V tem sta si bila z bratom Rogerjem enaka. Na koncu knjige je napisal te pretresljive besede: “Vsak taboriščnik lahko iz svoje izkušnje potegne zaključek, ki mu najbolj ustreza. Jaz bi rad iz teh dogodkov ohranil učno uro vere v človeka. Rad bi verjel, da bo iskrena volja do iskanja ponovno vlila zaupanje v neverjetne zmožnosti človeške duše, kar je edini pravi način za premagovanje poti, ki smo jo prestali.”²⁰

Stanislas Lyonnet

Na začetku leta 1980 je jezuit Stanislas Lyonnet, ki je poučeval na Biblicumu v Rimu, večkrat prišel preživet nekaj dni v Taizé. Ker

je bilo poleti, ko smo taizéjski bratje zelo zase-
deni, nam je govoril med obedom. Z velikim
navdušenjem nam je pojasnjeval, na kakšen
način Stara zaveza osvetljuje Novo zavezo.
Vračal se je k napovedi Nove zaveze pri pre-
rokih Jeremiju in Ezekijelu: Bog odpušča in
svoje volje ne zapisuje več na kamnite ploš-
če, temveč v človeška srca. Sveti Duh nas spre-
minja in nas dela podobne Kristusu. Odpre
se popolnoma nova svoboda, ki je veliko večja
od zmožnosti razločevanja med dobrim in
zlim. V njej vernik izpolnjuje Božjo voljo, kot
bi bila njegova.

Pater Lyonnet se je veliko ukvarjal z ne-
rodnostmi določenega verskega jezika. Verjel
je, da je podoba Boga, ki zato, da bi ga spo-
štovali, kaznuje in se uveljavlja na račun člo-
veka, ena večjih ovir za vero. Imel je para-
doksalne izjave, ki pa niso bile izrečene kar
tako, kot na primer: "V Svetem pismu Božji
strah pomeni zaupanje v Boga."

Brat Roger je rad poslušal, kako pater
Lyonnet pojasnjuje kontinuiteto Božje lju-
bezni skozi celotno Sveto pismo. Bil je tako
dovzeten za njegovo misel, da je enega izmed
mladih bratov poslal z njim v Rim, da bi se
prepojil z njegovo mislijo.

Paul Ricoeur

Paul Ricoeur je bil vseskozi prijatelj na-
še skupnosti. Že leta 1947 je napisal prvi čla-
nek o Taizéju. Brat Roger je v njem našel
oporo za svojo misel in leta 2001 je brez po-
misleka naslovil svojo knjigo *Bog lahko le lju-
bi*, zato ker se je mogel nasloniti na besede
velikega filozofa: "Edina moč Boga je razo-
rožena ljubezen. Bog ne želi, da bi trpeli. Iz
vse-mogočnega postane vse-ljubeči Bog. Bog
nima druge moči, kot da ljubi in nam v tre-
nutkih žalosti nakloni besede tolažbe."²¹

In zakaj je Paul Ricoeur prihajal v Taizé?
"Moram preveriti svoje prepričanje, da je do-
brota globlja od najglobljšega zla. In če vera,
če vere imajo smisel, potem je njihov smi-

sel v tem, da dobroti utrejo pot do ljudi, da
jo iščejo tam, kjer je povsem poniknila. To
prepričanje moramo osvoboditi, mu dati je-
zik. Jezik, ki ga uporabljajo v Taizéju, ni ne
jezik filozofije ne teologije, temveč jezik bo-
goslužja. Zame bogoslužje ni zgolj dejanje,
je oblika misli." Protestantški filozof nada-
ljuje: "Dobrota ni le odgovor na zlo, ampak
tudi odgovor na nesmisel. In mislim, da je
oznanjanje dobrote temeljna hvalnica."²²

Tako močna povezava med vizijo, ki jo
je Paul Ricoeur imel o naši skupnosti in bo-
goslužju, ter osvobajanjem dobrote, ki je skri-
ta na dnu človeka, je za nas predstavljalo po-
membno potrditev.

Srčna dobrota do zadnjega diha:

16. avgust 2005

Tistega večera ob 20.45 je med skupno
molitvijo v trenutku neprištevnosti mlada
ženska bratu Rogerju vzela življenje. V cerkvi
sprave je bilo na tisoče ljudi. Mlad Španec
je želel poseči, a je bilo že prepozno. Na obra-
zu brata Rogerja je videl izraz bolečine in obr-
nil se je, da bi videl, kdo ga je zabodel. Mladi
mož je bil presenečen, ko je videl, kako se
je še pred izgubo zavesti Rogerjev pogled bo-
lečine spremenil v pogled ljubezni in odpuš-
čanja. Zaradi pričevanja mladega Španca lah-
ko rečemo, da se je brat Roger do zadnjega
trenutka svojega življenja vračal k evangelijski
vrednoti, ki je dobrota srca.

Na tisoče pisem, telegramov, elektronskih
sporočil, ki smo jih prejeli v dneh po njegovi
smrti iz vseh celin, od znanih in neznanih
osebnosti, vernikov in nevernikov so bili do-
kaz, da je sporočilo ljubezni in dobrote, ki
ga je nosil v življenju in v smrti, zapustilo sled
v veliki množici ljudi.

Ko smo brali ta raznovrstna sporočila,
smo še globje doumeli, da dobrota ni prazna
beseda, ampak sila, sposobna preoblikova-
ti svet, kajti skoznjo je Bog na delu. Nasproti
zlu je dobrota srca ranljiva resničnost. Toda

življenje, ki ga je dal brat Roger, je zanesljiv dokaz, da bosta imela Božji mir in zaupanje zadnjo besedo za slehernika na naši zemlji.

Rad bi zaključil z molitvijo, ki jo je nekoč napisal brat Roger in jo je rad izgovarjal: Bog, ki nas ljubiš, kontemplacija tvojega odpuščanja postane izžarevanje dobrote v ponižnem srcu, ki se ti zaupa.

Prevedla: Jasmina Arambašić

1. Brat Roger, *Les Sources de Taizé*, 2001, 77 in 93.
2. "Ko pridobivaš dobroto, postajaš podoben Bogu. Ustvari si usmiljeno in dobrohotno srce, da boš oblekel Kristusa." (Sv. Bazilij, 4. stoletje, *Sur l'origine de l'homme*, "Sources chrétiennes" 160, Éd. du Cerf, Pariz, 1970, 209).
3. Psalm 143, 10.
4. Navedek Oliviera Clémenta v *Taizé, un sens à la vie*, Pariz, Bayard-Centurion, 1997, 98.
5. Irenej Lyonski je bil močan zagovornik človeške dobrote in vsega stvarstva nasproti gnostičnemu pesimizmu.
6. Jn 4,16.
7. Brat Roger je to razmišljanje ponovno uporabil v *Vivre l'espéré*, Taizé, 1976, 68-70.
8. Gal 2,20.
9. Mih 6,8
10. Brat Roger: *Dieu ne peut qu'aimer*, Taizé, 2001, 71.
11. Prav tam, 40.
12. "V Bogu ni nasilja. Bog Kristusa ni poslal zato, da bi nas obtožil, temveč zato, da bi se nanj sklicevali, ne zato, da bi nas obsodil, temveč zato, ker nas ljubi." (Lettre à Diognète, 2. stoletje, *Les Pères Apostoliques*, "Foi Vivante", Pariz, Založba Cerf, 1990, 328)
13. Te vrstice se nahajajo med zapiski, ki jih je brat Roger zapustil ob svoji smrti. Takrat je pripravljala novo knjigo, ki bi vsebovala poglavje o papežu Janezu XXIII.
14. Brat Roger, *Pismo Aux sources de la joie*, Evropsko srečanje v Hamburgu, 2003.
15. Marie Noël, *Notes intimes*, Pariz, Stock, 1984, 48.
16. Brat Roger, *Pismo Aux sources de la joie*, Evropsko srečanje v Hamburgu, 2003.
17. Brat Roger, *En tout la paix du coeur*, Taizé, 2002, 85.
18. Brat Roger, *Dieu ne peut qu'aimer*, Taizé, 112.
19. Pierre Pascal, *Dostoievski, l'homme et l'oeuvre*, l'Age d'homme, Lausanne, 1970.
20. Edmond Michelet, *Rue de la liberté*, Pariz, Le Seuil, 2002 (1955), 247.
21. Paul Ricoeur v reviji *Panorama*, št. 340, januar 1999, 29.
22. Paul Ricoeur, "Libérer le fond de bonté" v Taizé, au vif de l'espérance, Pariz, Bayard, 2002, 205-207. Brat Alojz je sedanji prior v Taizéju. Brat Roger ga je določil za naslednika leta 1998 (diskretno ga je izbral že leta 1978). Je katoliške veroizpovedi, rojen na Bavarskem, odraščal v Stuttgartu. Njegovi starši so s Čehoslovaške. Taizéjski brat je postal leta 1974. Veliko je potoval po Vzhodni Evropi pred odprtjem mej. Ker ga zanimata glasba in bogoslužje, je veliko časa posvetil spremljanju mladih in animiranju taizéjskih srečanj.